

Booklet Lesson Study

Naam:

Namen leerteam:

Begeleider:

Datum:

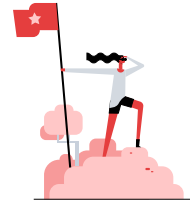
School van uitvoering:

Jaargroep(en) van uitvoering:

Stap 1: Doelen en Selectie van het Onderwerp

Kies het onderwerp voor de onderzoeksles met zorg. Gebruik bijvoorbeeld een van de volgende vragen om tot een onderwerp te komen...

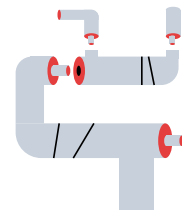
- Waar lopen collega's tegen aan?
- Waar hebben de leerlingen (nog) moeite mee? (denk aan didactische en pedagogische onderwerpen)
- Welk (nieuw) onderdeel van het curriculum levert problemen op?
- Hoe leren leerlingen?
- Wat willen we zelf leren in dit traject Lesson Study?
- Wat wil je als school ontwikkelen?

Stap 2: Onderzoek

Soms is over een bepaalde vraag al veel vakinhoudelijke en vakdidactische kennis voorhanden. Hier kun je in de voorbereiding van je onderzoeksles handig rekening mee houden.

- Hoe kunnen we de onderwijsbehoeften van leerlingen in kaart brengen?
- Waar bevinden de leerlingen zich in de gekozen leerstof?
- Welke (vak)didactische onderwijsbehoeften hebben de leerlingen? Hoe kunnen we deze onderwijsbehoeften met verzamelde gegevens en vakliteratuur onderbouwen?
- Welke pedagogische onderwijsbehoeften hebben de leerlingen tijdens de les? Hoe kunnen we deze onderwijsbehoeften met verzamelde gegevens en pedagogische literatuur onderbouwen?
- Hoe gaan we aan de onderwijsbehoeften tegemoet komen? Wat zegt de literatuur hierover? (Welke interventies gaan we inzetten?)
- Hoe gaan we leerlingen eigenaar maken van hun eigen leerproces?
- Welke vormen van differentiëren zijn er? Welke vorm sluit aan bij de onderwijsbehoeften van deze groep?

Stap 3: Ontwerpen Lesplan

Doelen van de les

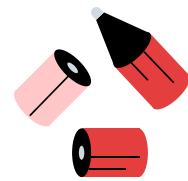
Doelen van de les

Kan de groep/klas verdeeld worden in diverse subgroepen?

Wat willen we bij elke subgroep bereiken? → pedagogisch en (vak)didactisch

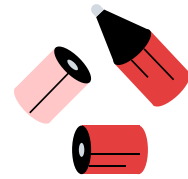
Formuleer de doelen zo SMART mogelijk.

Hoe zijn de leerlingen eigenaar van hun eigen leerproces?

Mogelijk format Lesplan

Bij het ontwerpen van het lesplan is het lesdoel (of de lesdoelen) afgestemd op het onderwerp van de onderzoeksles. Vanzelfsprekend is hier ook een relatie met het thema dat de leerkrachten willen gaan onderzoeken (zie Stap 1).

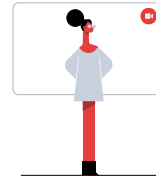

Stappen in de les ¹	<p>Support door de leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het perspectief van de leerkracht en de verwachtingen die we hebben over hoe leerlingen (inhoudelijk) zullen reageren. • Welke interventies doet de leerkracht? Welke vragen stelt de leerkracht? • Wat doen de leerlingen? • Hoe kunnen we onze keuzes met vakliteratuur onderbouwen? 	<p>Observatiepunten gericht op waarneembaar leergedrag: Waar letten we op bij de uitvoering van de les?</p>
Start van de les (... min)	<ul style="list-style-type: none"> • Welke pakkende introductie bedenken we bij deze les, die rechtstreeks verband houdt met de inhoud van de les? • Hoe voelen leerlingen zich vanaf het begin van de les eigenaar van hun eigen leerproces? 	
Instructie (.. min)	<ul style="list-style-type: none"> • Welke subgroepen krijgen welke leerstofinhouden als instructie? • Welke inhoudelijke leerstof krijgen leerlingen tijdens de verlengde instructie en welke inhoudelijke leerstof krijgen leerlingen tijdens de verkorte instructie/verrijking? Denk hierbij aan onderdelen van de leerstof, type materialen. • Welke vragen stel je aan welke subgroep-leerlingen? Formuleer de inhoudelijke vragen die van belang zijn bij de leerstof. • Welke voorbeelden en materialen gebruiken we bij welke subgroep-leerlingen? • Welke interventies zijn nodig om tegemoet te komen aan de pedagogische onderwijsbehoeften van de leerlingen? 	<p>Wat doet de onderboven- gemiddelde leerling?</p>
Verwerking (.. min)	<ul style="list-style-type: none"> • Wat gaan we doen om erachter te komen of de leerlingen het geleerde beheersen? 	
Terugblik (.. min)	<ul style="list-style-type: none"> • Welke inhoudelijke samenvatting/terugblik maken we bij de uitgevoerde les? • Hoe sluit dit aan bij wat de leerlingen in de volgende les gaan leren? 	

¹ De les kan ook anders worden ingedeeld. Pas het lesschema daar gerust op aan.

Stap 4: Uitvoering Onderzoeksles

De ontworpen les wordt gegeven in de praktijk. Eén van de leerkrachten geeft de les, de andere leden van het leerteam observeren en maken tijdens deze observatie aantekeningen. Bij voorkeur zijn zoveel mogelijk leden van het leerteam aanwezig. Ook andere teamleden kunnen bij de uitvoering van de onderzoeksles aanwezig zijn. In de praktijk is het nog wel eens lastig om dat te organiseren. Het maken van video-opnames (die tijdens de nabespreking terug gekeken kunnen worden) kan dan een handige aanvulling zijn.

Tijd	Observeren: <i>Wat doet de leerkracht?</i> Welke vragen stelt de leerkracht? Wat demonstreert de leerkracht en hoe doet hij dat?	Observeren: <i>Wat doet de leerling?</i> Wat laten de leerlingen zien/horen hoe ze verbindingen maken met de instructie?

Stap 4: Samenvattend/Vragen

Wat zie/hoor je? Waarover ben je verwonderd?	Vragen aan het voorbereidingsteam

Stap 5: Nabespreking

Na het uitvoeren van de onderzoeksles wordt de gegeven les nabesproken met het (leer)team. Hierbij wordt onder andere teruggeblikt op de keuzes die gemaakt zijn door het leerteam tijdens de voorbereiding en wat het effect van deze keuzes op de kinderen geweest is. Ook wordt in de nabespreking aandacht geschonken aan het grotere onderzoeksthema. Wat voor waardevolle informatie heeft de onderzoeksles opgeleverd die bijdraagt aan kennis over het gekozen thema?

Vooraf - Mindset

- Luister aandachtig naar elkaar met een open mind
- Deel je ideeën ruimhartig
- Geef je voor de volle 100%
- Blijf bij de taak
- Wees punctueel
- Heb een positieve kijk op jezelf en de anderen
- Focus je op de lerende
- Heb respect voor elk idee ... ga de uitdaging aan

A. De voorbereiding en uitvoering van de onderzoeksles sluiten goed op elkaar aan.
(Welk bewijs hebben we hiervoor? Wat betekent dit voor de vervolgles?)

B. De doelstelling(en) van de onderzoeksles zijn door de leerlingen behaald.
(Welk bewijs hebben we hiervoor? Wat betekent dit voor de vervolgles?
Welke aanpassingen gaan we maken in de doelstellingen?)

C. De onderwijsactiviteiten bij deze onderzoeksles zijn juist gekozen bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
(Welk bewijs hebben we hiervoor? Wat betekent dit voor het vervolgonderwijs?)

D. De leerlingen waren eigenaar van hun eigen leerproces.
Wat betekent dit voor het vervolgonderwijs?

E. De vragen/interventies van de uitvoerende leerkracht maken een verbinding met het denken en leren van de leerlingen. (Welk bewijs hebben we hiervoor? Andere vragen/interventies zouden kunnen zijn ...)

marnix academie

Stap 6: Reflectie en Borging

Als alle stappen doorlopen zijn heeft het team samen een effectieve les ontworpen. Zoals uit de beschrijving van de vorige stappen misschien al is gebleken is dit niet de enige waardevolle opbrengst van een cyclus Lesson Study. De inzichten die tijdens deze les zijn opgedaan zijn ook bruikbaar in andere lessen en idealiter leveren de opgedane inzichten ook nieuwe kennis op richting het onderzoeksthema waarmee gestart werd.

Stap 6a: Gezamenlijke reflectie

Wat hebben we geleerd tijdens dit Lesson Study-traject?

Welke aanpassingen moeten we n.a.v. deze onderzoeksles maken voor volgende lessen?

Welke uitkomsten en opbrengsten naar aanleiding van deze onderzoeksles moeten we borgen voor volgende lessen?

Stap 6b: Individuele reflectie

Wat heeft het Lesson Study-traject jou opgeleverd voor jouw persoonlijke ontwikkeling tot een leerkracht basisonderwijs die tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van zijn leerlingen?

Hoe kom je tot veranderd handelen in je pedagogische en didactische stijl?

Hoe heb jij een bijdrage geleverd aan het leerproces van je medecollega's?